NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Trešdiena, 1996. gada 24. janvāris ● Nr. 6 (6657)

«Kas visu izteic bez mēles? Man saka — tā grāmata...»

◆ Šī gada 13. janvāris Aglonas pagasta kultūras dzīvē iezīmējies ar pasākumu Aglonas bibliotēkā. Ar ilggadējās bibliotekāres Marijas Ņikiforovas atbalstu un pēc Aglonas Izglītības veicināšanas biedrības priekšsēdētāja vietnieka Valerija Stūra iniciatīvas tika sarīkota veco grāmatu izstāde.

Lasītāji varēja uzzināt daudz interesantu faktu par mūsu pagasta, novada, valsts rakstniecību. Visvecākā grāmata, kura bija apskatāma, ir Bībele, datēta ar 1878. gadu, izdota Jelgavā. Grāmatas tika izdotas ne tikai lielajās pilsētās, bet viena grāmata «Svātī Roksti» 1934. gadā A.Broka redakcijā dienas gaismu ieraudzīja Aglonā, apmēram 15 tūkstošu eksemplāru metienā. No laicīgās literatūras būtu jāmin «Dīnu Kalendars», izdots 1927. gadā un 1929. gadā. Apmeklētājiem bija interesanti skatīt senus Aglonas fotouzņēmumus. Izstāde darbojās divas nedēļas. Kā izteicās bibliotekāre Marija Ņikiforova, tad pamazām cilvēkos atgriežas interese par grāmatu, par lasīšanu vispār.

Aglonas ilggadējā bibliotekāre Marija Ņikiforova un Valerijs Stūris.

Izstādes organizētāji atzina, ka šādi pasākumi sevišķi nepieciešami mūsu bērniem, ieaudzina viņos mīlestību pret savu pagastu, pret savu Latviju.

S.Gavars

Rajona padomes sēde

22. janvārī notika rajona padomes kārtējā sēde.

Pirms darba kārtības jautājumu izskatīšanas deputāti noklausījās rajona padomes izpilddirektora informāciju par laiku kopš iepriekšējās padomes sēdes.

A.Poplavskis pastāstīja, ka pēdējā laikā liela uzmanība tiek veltīta padomes īpašuma apsaimniekošanai, tajā skaitā arī telpu iznomāšanai. Ir noslēgti vairāki nomas līgumi, piemēram, par grāmatu nama «Latgale» telpu izmantošanu, kur telpas arī turpmāk izmantos grāmatu veikals un individuālais uzņēmums «Alina». Pagaidām nomnieks nav atrasts Pēternieku autoservisam, taču tuvākajā laikā arī tur tiks noslēgts līgums.

Rajona padome aprēķinājusi, ka, izīrējot telpas, gada laikā varēs iegūt apmēram piecus tūkstošus latu. Summa nav pārāk liela, taču svarīgi ir tas, ka telpas tiek apsaimniekotas un uzturētas kārtībā.

Rajona padomes priekšsēdētājs I.Meluškāns informēja deputātus, ka pēdējā laikā vislielākā rosība ir jautājumos, kas skar budžeta sastādīšanu. Pagaidām ir skaidrs vienīgi tas, ka janvārim paredzētie līdzekļi ir tikai apmēram septiņdesmit procentu apmērā no pagājušā gada izpildes.

Pagājušajā nedēļā republikas Ministru kabinets Saeimai iesniedza budžeta projektu. Rajona posmam tas neko labu nesola, jo ieņēmumu līmenis šogad varētu būt tikai apmēram 82 procenti no pagājušā gada izpildes. Republikas rajonu pašvaldību vadītājiem ir bijušas vairākas sarunas ar īpašo uzdevumu ministru pašvaldību lietās Ernestu Jurkānu, kurš gan noliedz, ka pašvaldības šogad saņems mazāk līdzekļu. Bet tas ir panākams vienīgi mainot izlīdzināšanas fonda noteikumus, jo republikas lielākās pilsētas pagājušajā gadā savu budžeta ieņēmumu daļu ir krietni pārpildījušas.

Šonedēļ Pašvaldību savienībā paredzēta pirmā pašvaldību vadītāju tikšanās ar Ministru prezidentu Andri Šķēli.

Otra lielākā problēma, ar kuru saskaras ne tikai mūsu, bet arī citu rajonu padomes, ir otrās kategorijas valsts ceļu uzturēšana ziemā. Līdz 10. janvārim šo ceļu lielākā daļa bija neizbraucama, jo valsts šo ceļu tīrīšanai līdzekļus nav paredzējusi. Nācās izlīdzēties ar rajona ceļu fonda naudu. Situācija rajonu padomēm liek domāt par to, kā atgūt valsts līdzekļus savā pārziņā, lai ar tiem varētu rīkoties pēc vajadzības.

Padomes sēdes darba kārtības sākumā deputāti izskatīja jautājumus par pabalstu pāradresēšanu, par nepilngadīgo nosūtīšanu uz bērnu namiem, par aizbildnības noteikšanu, kā arī lēma par represēto lietām.

Darba kārtības turpinājumā bija jautājums par rajona simboliku. Pašlaik savi simboli un ģērboņi ir tikai Preiļu un Līvānu pilsētām, bet rajonam tādas nav. Tāpēc deputāti nolēma, ka nepieciešams izstrādāt un izgatavot rajona ģērboni, kam līdz apstiprināšanai heraldikas komisijā būs rajona simbola nozīme. Tika izveidota ģērboņa skiču vērtēšanas komisija, kuras sastāvā būs Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore R.Pastare, skolēnu jaunrades centra speciāliste D.Švalbe, Aglonas ģimnāzijas vēstures skolotājs G.Ratnieks, Līvānu mākslas skolas direktore V.Rusiņa un Līvānu mākslas skolas pasniedzēja I.Griezāne.

Rajona ģērboņa skiču konkursa organizēšanai nolemts piešķirt 200 latus.

Vislielākās debates izraisīja jautājums par skolu valdes un kultūras nama finansēšanu 1996. gadā. Jau iepriekšējā padomes sēdē šo iestāžu vadītājiem bija uzdots izlemt par štatu samazināšanu un iesniegt savus priekšlikumus.

Padomes lēmumu pilnība bija izpildījusi kultūras nama direktore E.Brovacka. Skolu valdes priekšsēdētājs A.Zagorskis aizstāvēja sava kolektīva intereses un centās pārliecināt deputātus, ka štatu samazinājums nav iespējams, nezinot, kādas funkcijas skolu valde turpmāk neveiks.

Deputāti tomēr bija pārliecināti, ka naudas trūkuma apstākļos nevar atļauties apmaksāt divdesmit četrus valdes štata darbiniekus, kad citos Latgales rajonos skolu valdēs, izņemot lielākās pilsētas, strādā tikai ap desmit cilvēkiem.

Rajona padome pieņēma lēmumu, ka sakarā ar skolu nodošanu pagastu un pilsētu pašvaldībām jāsamazina skolu valdes štati, ko finansē no rajona padomes līdzekļiem, no divdesmit četriem līdz četrpadsmit cilvēkiem. Skolu valdei jāveic likumos noteikto rajona funkciju nodrošināšana.

Padome nolēma, ka sakarā ar rajona kultūras nama avāriju uz remonta laiku jāsamazina kultūras nama štati par trim vienībām, bet darbinieku atlaišana veicama likumā noteiktajā kārtībā.

Tika izskatīts jautājums par papildus finansējumu ambulatorajām medicīnas iestādēm. Padome nolēma ieskaitīt no janvārī paredzētās finansu sadalījuma rezerves 10473 latus rajona veselības aprūpes ambulatoro iestāžu papildfinansējumam par 1995. gada decembri.

Deputāti noklausījās informāciju par rajona padomes veselības aprūpes nodaļas vadītāja iecelšanu. Šos uzdevumus turpmāk veiks Benita Belova. Deputāti viņai vēlēja meklēt un atrast iespējas, lai smago vezumu izkustinātu no vietas.

Padomes sēdē lēma arī par atļauju izsniegšanu regulāru pasažieru pārvadājumu veikšanai. Rajona padomes licencēšanas komisijai uzdots izskatīt pieteikumus un sagatavot priekšlikumus, kurus apstiprināt, savukārt, uzdots rajona padomes finansu komitejai.

Deputāti apstiprināja rajona padomes iestāžu un uzņēmumu nomas (īres) līgumu reģistrācijas un uzskaites kārtību. Turpmāk visi nomas (īres) līgumi, kurus ir noslēguši rajona padomei pakļautie uzņēmumi, iestādes un organizācijas, kas iznomā kustamo vai nekustamo mantu, ir jāreģistrē rajona padomē. Līgumus pārbaudīs rajona padomes izpildinstitūcija. Nomas (īres) līgums stāsies spēkā ar tā reģistrācijas brīdi Preiļu rajona padomē.

Rajona padomes sēdes darba kārtības noslēgumā deputāti noklausījās informāciju par rajona pašvaldības nodevām par sniegtajiem pakalpojumiem.

Deputāti tika informēti arī par to, ka konstatēta jenotsuņu saslimšana ar trakumsērgu. Tika noteikta apdraudētā zona Jersikas pagasta «Upmalu» mājas, kā arī nelabvēlīgā zona saslimšanai ar trakumsērgu Turku, Jersikas, Rožupes ciemos un Līvānu pilsētā. Saskaņā ar Preiļu rajona veterinārās pārvaldes izstrādāto plānu apdraudētajā un nelabvēlīgajā zonā jāveic visi nepieciešamie pasākumi trakumsērgas profilaksei un likvidācijai.

Deputāti nolēma, ka turpmāk rajona padomes sēdes notiks ceturtdienās katra mēneša trešajā nedēļā.

L.Kirillova

Tikās Latgales rajonu pašvaldību vadītāji

◆ 16. janvārī Rēzeknē tikās Latgales rajonu pašvaldību vadītāji. Šādas tikšanās ir regulāras un ļauj rajonu padomju priekšsēdētājiem saskaņot daudzus jautājumus, kur novadam vajadzīga vienota nostādne.

Šoreiz runāja par to, ka nepieciešams kopējs kultūras un sporta pasākumu plāns. Tā izstrādāšana jāveic attiecīgo nozaru speciālistiem, lai turpmāk visi Latgales rajoni varētu vienlīdz aktīvi iesaistīties šo pasākumu organizēšanā. Pašlaik lielākie organizētāji un rīkotāji ir Daugavpils un Rēzeknes rajoni.

Panākta vienošanās par konferences rīkošanu, lai runātu par izglītības jautājumiem Latgalē. Diez vai normāla ir parādība, ka tagad katra sevi cienoša pilsēta cenšas dibināt savu augstskolu. Tajā pat laikā pārējām augstākajām mācību iestādēm finansējums tiek samazināts. Līdzīgas problēmas ir arī ar speciālajām mācību iestādēm.

Problēmas ar valsts iestāžu funkciju pārņemšanu

◆ Par šiem jautājumiem pagājušajā nedēļā sprieda rajonu pašvaldību vadītāji Valmierā.

Valmieras rajona padomes priekšsēdētājs Kārlis Greiškalns kolēģiem stāstīja, kā sarunu ceļā ar attiecīgajām ministrijām tiek gatavoti līgumi par valsts funkciju pārraudzību. Valmierieši ir aprēķinājuši, ka viņu rajonā ir aptuveni pusotra tūkstoša darbinieku no dažādām ministrijām, par kuru darbu lietas kursā jābūt rajona padomei. Tieši rajona padome ir vislabāk informēta, kādu uzdevumu veikšanai nepieciešami lielāki līdzekļi, kur iespējams samazinājums.

Rajona padomes organizatoriskajā pakļautībā būtu nododama valsts dienesta pārvalde, tās funkcijas un finansējums, ieņēmumu dienests un muita, policija, ugunsdzēsības dienests, kā arī daudzas Zemkopības ministrijas funkcijas.

Sanāksmes dalībnieki atbalstīja Valmieras rajona padomes centienus un sagatavoja lūgumu valdībai paātrināt jautājuma atrisināšanu .

Republikas pašvaldību vadītāji pārrunāja arī daudzas ar jaunā budžeta sastādīšanu saistītās nianses.

Pieaugs autobusu satiksmes tarifi

◆ 22. janvārī rajona padomē bija ieradies Jēkabpils autobusu parka direktora vietnieks Lavrinoviča kungs.

Viņš pastāstīja, ka par divdesmit procentiem tiks paaugstināti tarifi braukšanai autobusos vietējās satiksmes maršrutos. Tas nozīmē, ka pasažieriem turpmāk būs jāmaksā 1,5 santīmi par katru kilometru līdz šim esošo 1,25 santīmu vietā.

Visvairāk pieaugušas izmaksas par rezerves daļu, smērvielu un materiālu iegādi — par 44 procentiem. Tehnika ir nolietojusies, bieži bojājas. Jēkabpils autobusu parks ir paredzējis vecos dzinējus nomainīt pret dīzeļdzinējiem.

Lavrinoviča kungs mūs mierināja ar to, ka vairākos kaimiņu rajonos tarifi ir vēl augstāki (Aizkraukles rajonā, piemēram, 1,75 santīmi par kilometru) un ka šie izcenojumi netiks mainīti vismaz līdz šī gada oktobrim.

L.Kirillova

Koncertu sērija Līvānu bērnu mūzikas skolā turpinās

Pēc koncerta Līvānu bērnu mūzikas skolā (no labās uz kreiso) – Aleksejs Kačanovskis, Vija Mickeviča, Gaļina Kovaļčuka un šo audzēkņu pedagogs Valērijs Kodukins. Foto – Andris Kursītis

◆ 19. janvārī Līvānu bērnu mūzikas skolā atkal skanēja akordeons. Šī vakara viesi bija Daugavpils mūzikas koledžas Valērija Kodukina vadītā akordeona klases audzēkņi.

Gaļina Kovaļčuka ir starptautisko konkursu laureāte, 1. vietas ieguvējā konkursā Dānijā. Koncertā Līvānos viņa spēlēja komponistu Derbenko, Nikolo Paganīni un Lievale mūziku. Savukārt Bakirova, Pjetro Deiro un Čarlza Bazina kompozīcijas klausītāji dzirdēja Alekseja Kačanovska izpildījumā, kurš ir 8. profesionālās klases audzēknis Daugavpils mūzikas koledžā un arī starptautiskā konkursa laureāts Bulgārijā.

Koncertā muzicēja arī Daugavpils Pedagoģiskās universitātes 4. kursa studente Jeļena Aišpure. Viņas repertuārā — Romualds Jermaks un Vjačeslavs Gordejs.

Šī muzikālā vakara noslēgumā uzstājās Vija Mickeviča — Daugavpils mūzikas koledžas 4. kursa audzēkne. Viņas izpildījumā skanēja Georga Miteva, M.Kati, N.Čaikina mūzika un mūsu Alfrēda Kalniņa skaņdarbs «Rudens», kurš dzirdēts gan simfoniskā orķestra, gan klavieratskaņojumā, bet šoreiz klausītāji to iepazina akordeona izpildījumā.

Atliek tikai piebilst, ka Līvānu bērnu mūzikas skola arī turpmāk iepazīstinās klausītājus ar dažādu mūzikas instrumentu skanējumu un dažādu komponistu darbiem. Bet pašiem šīs skolas audzēkņiem šādi koncerti ir lieliska izdevība paklausīties un vērot, kā mūzikas instrumentus spēlē un skaņdarbus atskaņo viņu vienaudži un profesionāļi.

Francijas kora «Dolce France» dāvinājums Līvānu slimnīcai

◆ Pagājušā gada augustā Francijas koris «Dolce France» sniedza ļoti skaistu koncertu Līvānu luterāņu baznīcā. Jau toreiz viesi iepazinās ar pilsētu un tās problēmām un apsolīja palīdzēt Līvānu slimnīcai.

18. novembrī Francijā koris sarīkoja koncertu un visus ienākumus no tā nosūtīja uz Līvāniem. Vēl no Francijas pienāca vēstule, kurā «Dolce France» izteica pateicību par silto uzņemšanu toreiz augustā.

16. janvārī franču kora dāvinājumu — 4000 franku — pilsētas mērs Visvaldis Gercāns nodeva Līvānu slimnīcai. Šī summa, protams, nav tik liela, lai atrisinātu mediķu problēmas, bet svarīgākais ir šīs tālās valsts cilvēku labā griba palīdzēt mums.

Daina Kursīte

Eksāmens karatē šotakan Preiļos

Karatē šotakan (Austrumu cīņas veids, kura dzimtene ir Japāna) kopš 1990. gada iemantojis popularitāti arī Latvijā. Šajā gadā tika nodibināta Karatē šotakan nacionālā federācija, kuru vada starptautiskais instruktors Andrejs Komars (melnā josta, 2. dans), un Latvijā izveidojušies 15 šī sporta veida klubi.

Preiļos «Komara karatē kluba» sekcija tika izveidota 1990. gada septembrī, tās vadītājs ir federācijas viceprezidents, starptautiskās klases instruktors Igors Komars (melnā josta, 2. dans).Kluba sekcijas darbojas arī Krāslavā, Dagdā, Zabludovkā, Ludzā un Aglonā. Preiļos karatē sekcijā trenējas 40 audzēkņi.

Par to, kā aizvadītā gada laikā Preiļu karatē šotakan sekcijas audzēkņi gājuši uz meistarību, varēja pārliecināties 13. janvārī, kad notika eksāmens, ko pieņemt bija ieradies Latvijas Karatē šotakan nacionālās federācijas prezidents Andrejs Komars. 19 audzēkņiem tika piešķirta 9. ķiv baltā josta, 3 — 8. ķiv dzeltenā josta, 1 — 7. ķiv oranžā josta, 1 — 6. ķiv zaļā josta, 1 — 3. ķiv brūnā josta, 2 — 2. ķiv brūnā josta. Kā sekmīgākos audzēkņus kluba vadītājs Igors Komars minēja Ilgvaru Griguli (2. ķiv brūnā josta), Jūliju Filimonovu (2. ķiv brūnā josta), Viktoru Boļsekovu (6. ķiv zaļā josta), Valdi Pusvācieti (8. ķiv dzeltenā josta).

— Pats ar karatē šotakan sāku nodarboties pēc dienesta armijā, kad Rīgā pirmoreiz tika komplektētas šī sporta veida grupas, — stāsta Igors Komars. — Interese bija milzīga, tāpēc ikvienam, lai viņš tiktu ieskaitīts kādā grupā, bija jāiztur daudzi pārbaudījumi, ko spēja tikai nedaudzi. Tāds bija sākums. Tagad es regulāri papildinu savas zināšanas un braucu trenēties uz Amerikas Savienotajām Valstīm pie sava skolotāja, kāda japāņu izcelsmes amerikāņa. Esmu piedalījies daudzās karatē sacensībās dažādās Eiropas valstīs. Pēdējoreiz — Eiropas čempionātā, kas pagājušā gada decembrī notika Somijā. Tajā Latvijas karatistiem diemžēl neizdevās gūt panākumus, kam par iemeslu bija neapdomāti forsētā treniņu slodze.

Un tomēr karatē šotakan kā sporta veids kļūst arvien populārāks gan Latvijā, gan visā pasaulē. Tāpēc patlaban starptautiskā federācija risina jautājumu par karatē iekļaušanu Olimpisko spēļu programmā.

Gunārs Ruskulis

Vēstule

Dienaskārtībā — pilsonība

Kopš Latvijas Republikas 6. Saeimas vēlēšanām ir pagājuši vairāk nekā trīs mēneši, un pamazām norimušas vēlēšanu izraisītās kaislības. Taču valsts politiskā dzīve nav apstājusies. Dienaskārtībā tagad ir Centrālās vēlēšanu komisijas izsludinātā parakstu vākšana apvienības «Tēvzemei un Brīvībai» izvirzītā pilsonības likumprojekta, kas ir alternatīvs spēkā esošajam, atbalstīšanai. Lai piedāvātais likumprojekts tiktu izskatīts Saeimā, laikā no 15. janvāra līdz 13. februārim to jāparaksta desmitajai daļai no 6. Saeimas vēlēšanās balsojušajiem vēlētājiem. Skaitliski tas nozīmē, ka likumprojektu jāparaksta apmēram 131 tūkstotim balsstiesīgo pilsoņu.

Kādas ir būtiskākās atšķirības starp spēkā esošo «Latvijas ceļa» radīto likumu un apvienības «Tēvzemei un Brīvībai» izvirzīto likumprojektu?

Pirmkārt, atšķiras personu loks, kurām ir tiesības pretendēt uz Latvijas Republikas pilsonības iegūšanu. Pēc spēkā esošā likuma uz pilsonību var pretendēt praktiski visi Latvijā dzīvojošie, izņemot Krievijas atvaļinātās militārpersonas un dažas citas skaitliski nelielas iedzīvotāju grupas. Uz pilsonību var pretendēt arī atvaļināto militārpersonu ģimenes locekļi, kuru skaits ir vairākkārt lielāks par pašu militārpersonu skaitu.

Alternatīvais likumprojekts tiesības iegūt pilsonību piešķir:

1) latviešiem un līviem,

2) līdz 1940. gada 17. jūnijam Latvijā legāli iebraukušajiem un viņu pēcnācējiem,

3) nepārtrauktā laulībā desmit gadus nodzīvojušo pilsoņu dzīvesbiedriem,

4) bijušajiem Lietuvas un Igaunijas pilsoņiem un viņu pēcnācējiem.

Otrkārt, atšķiras personu daudzums, kuras varētu iegūt pilsonību noteiktā laika posmā. Spēkā esošais likums praktiski nenosaka skaitliskos ierobežojumus. Personas, kas tiesīgas pretendēt uz Latvijas Republikas pilsonību, tiek sadalītas grupās ar atšķirīgu pilsonības piešķiršanas lūguma iesniegšanas termiņu.

Sākot ar 2000. gadu, uz pilsonību varēs pretendēt un gada laikā to arī iegūt visas personas, kuras ir dzimušas Latvijā. Bet, sākot ar 2003. gadu, arī tās personas, kuras nav dzimušas Latvijā, taču pašlaik te dzīvo.

Alternatīvais likumprojekts paredz, ka pilsonību ieguvušo personu skaits gada laikā nevar pārsniegt 0,1 procentu no pilsoņu skaita iepriekšējā gadā. Skaitliski tas varētu būt apmēram 1800 līdz 2000 personu gada laikā. Ierobežojums gan neattiecas uz latviešiem un līviem.

Šīs būtiskās atšķirības nosaka, ka principiāli atšķirīgas var būt arī sekas, kuras nākotnē var radīt abu likumu darbība. Spēkā esošais likums, ievērojot milzīgo iebraucēju skaitu, kuriem tiek dota iespēja iegūt pilsonību, kā arī to, ka iebraucēju masa jau pašlaik faktiski kontrolē Latvijas ekonomiku, rada pamatu situācijai, ka latvieši savā etniskajā dzimtenē var zaudēt arī politisko kontroli. Tas, neapšaubāmi, būs pirmais solis uz atgriešanos Krievijas apkampienos, jo vienīgi ļoti naivs cilvēks var domāt, ka Krievija ir samierinājusies ar neatkarīgu Baltijas valstu ilgstošu pastāvēšanu. (Kāda ir Krievija šodien, kas mūs tur sagaida, labi var redzēt notikumos Čečenijā.)

Nav ne mazāko šaubu, ka Latvijā ieplūdinātos 700 tūkstošus cilvēku kaimiņvalsts noteikti pacentīsies izmantot, lai atjaunotu ekonomisko un politisko kontroli pār Latviju. Tieši tāpēc Krievija tā cenšas, lai Latvijas pilsonība tiktu piešķirta visiem tās pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

Ja šiem cilvēkiem tiktu piešķirtas pilsoņu balsstiesības, tad kontroli varētu atjaunot ārēji ļoti demokrātiski — vēlēšanās. Šāds variants Krievijai būtu visizdevīgākais, jo neviens neko nevarētu pārmest. Vainīgi būtu paši latvieši, ka bijuši tik tuvredzīgi un brīvprātīgi atteikušies no tiesībām, kuras ar spēku neviens nevar atņemt.

Apvienības «Tēvzemei un Brīvībai» likumprojekts iepriekš minēto iespēju pilnībā izslēdz. Līdz ar to tiek radīts pamats, ka latviešu tauta saglabās iespēju arī nākotnē realizēt savas pašnoteikšanās tiesības neatkarīgā un nacionālā valstī. Likumprojekts dod iespēju iegūt pilsonību tām iedzīvotāju grupām, kuru lojalitāte pret neatkarīgu Latviju ir vismazāk apšaubāma. Protams, arī okupācijas laikā ieplūdināto personu vidū ir tādi cilvēki, kuri ir lojāli pret neatkarīgu Latvijas valsti, taču, diemžēl, nav tādu ierīču, ar kuru palīdzību to būtu iespējams konstatēt.

Skaidrs, ka tādu personu īpatsvars kopējā masā nav īpaši liels. Tāpēc masveidīga naturalizācija nav pieļaujama. Turklāt nevar izslēgt iespēju, ka nākotnē naturalizācijas ierobežojumi var tikt liberalizēti, ja tam radīsies reāls pamats.

Nevajadzētu arī aizmirst, ka pilsonība ir privilēģija, bez kuras lielākā daļa var dzīvot, neizjūtot nekādas būtiskas neērtības. Nav noslēpums, ka Latvijā daudzi nepilsoņi materiāli ir nodrošināti daudz labāk nekā pilsoņi. Tas nozīmē, ka pilsonībai tādā gadījumā nav izšķirošā nozīme.

Latvijas Nacionāli konservatīvās partijas — LNNK valde savā 1996. gada 9. janvāra sēdē ir nolēmusi atbalstīt izsludināto parakstu vākšanu alternatīvā pilsonības likuma atbalstam. Tāpēc visi LNNK piekritēji, kā arī citi Latvijas Republikas pilsoņi tiek aicināti atbalstīt likumprojektu, kurš garantē galveno — iespēju būt saimniekiem savā Tēvzemē.

Mums kārtējo reizi ir dota iespēja atbildēt uz jautājumu, vai vēl arvien esam tauta, kura spējīga radīt, vadīt un aizstāvēt savu valsti, vai arī — pelēku personu masa, kurai lemts izzust citās tautās.

Atgādinu, ka Preiļos parakstīties likumprojekta atbalstīšanai var Preiļu 1. vidusskolas internāta telpās, bet Līvānos — kultūras nama ēkas otrajā stāvā. Paraksti tiek vākti katru dienu, atšķiras vienīgi pieņemšanas laiki.

Pagastos par parakstu vākšanu atbildīgas ir pagastu pašvaldības.

E.Mukāns *(Preiļi)*

«Novadnieka» balvas — Līvānu, Rušonas un Smelteru pasta nodaļām

Apkopoti laikrakstu un žurnālu pasūtīšanas rezultāti 1996. gadam. Un atkal «Novadnieks» ir visvairāk lasītā avīze mūsu rajonā, to abonējuši vairāk nekā 4500 iedzīvotāji. «Lauku Avīzi» pasūtījuši mazliet vairāk nekā 4300 iedzīvotāji, «Dienai» un «Neatkarīgai Rīta Avīzei» ir tikai daži simti abonentu, citiem centrālajiem preses izdevumiem — vēl mazāk. Kopējais «Novadnieka» vienreizējais metiens (ierēķinot mazumtirdzniecībā realizēto) janvārī ir 5020 eksemplāri — gandrīz tikpat, cik bija pagājušā gada decembrī, kad avīzes maksāja lētāk.

Par sekmīgu «Novadnieka» abonēšanas organizēšanu redakcija izsaka pateicību Preiļu rajona pasta darbiniekiem, jo sevišķi — lauku pastniekiem. Tām pasta nodaļām, kas būs devušas vislielāko ieguldījumu rajona avīzes pasūtīšanā 1996. gadam, «Novadnieks» bija paredzējis naudas balvas. Šoreiz pa 30 latiem saņems Līvānu pilsētas, Rušonas un Smelteru pasta nodaļas, kurās, salīdzinot ar 1995. gada janvāri, ir vislielākais «Novadnieka» lasītāju skaita pieaugums.

Reformas bijušas pareizas

Akciju sabiedrība «Preiļu siers» 1995. gadu noslēgusi ar 30 tūkstošu latu peļņu

Piektdien notika akciju sabiedrības «Preiļu siers» padomes sēde, kuru vadīja padomes priekšsēdētājs Vladislavs Valters. Padome analizēja aizvadītā gada rezultātus. Informāciju sniedza «Preiļu siera» ģenerāldirektors Jāzeps Šņepsts.

Akciju sabiedrības «Preiļu siers» padomes sēdē. Foto – Jānis Silickis

Aprēķini liecina, ka akciju sabiedrība «Preiļu siers» 1995. gadu ir noslēgusi ar peļņu, viņš sacīja. Tiesa, tā varbūt nebūs pārāk liela – aptuveni 30 tūkstoši latu –, taču jāņem vērā, ka 1994. gadu uzņēmums beidza ar 177 tūkstošu latu lielu mīnusu. Tas apliecina, ka reformas, kas veiktas akciju sabiedrībā, ir bijušas pareizas, un šogad var gaidīt vēl labākus rezultātus.

Kas sekmējis saimniecisko darbību? Ģenerāldirektors uzskata, ka pagājušajā gadā daudz racionālāk izmantotas izejvielas un enerģētiskie resursi. Piemēram, siera viena kilograma saražošanai patērēts par 3 kilogramiem piena mazāk nekā pirms pāris gadiem. Ražošanas vajadzībām tagad mazāk izlieto arī mazutu. Un tomēr vēl ne visas problēmas akciju sabiedrībā atrisinātas, arī pati galvenā – laikus norēķināties ar piena piegādātājiem. Tā kā jāmaksā vecie parādi, kad joprojām nav atgūta nauda no firmām ārzemēs un tepat Latvijā, ekonomiskā situācija uzņēmumā vēl ir saspringta. Ģenerāldirektors tomēr ir noskaņots optimistiski un uzskata, ka līdz akcionāru sapulcei martā izdosies likvidēt parādus piena piegādātājiem un ieiet normālā norēķinu grafikā.

Par piegādāto pienu zemniekiem un citiem tā piegādātājiem 1995. gadā aprēķināti 906 tūkstoši latu, izmaksāti 880 tūkstoši. Ja nebūtu agrāko parādu, ar piena piegādātājiem akciju sabiedrībai būtu izdevies norēķināties pilnībā. Ģenerāldirektora optimismu, proti – ka jau martā izdosies tikt vaļā no parādiem, apliecina tas, ka turpina pieaugt ražošanas apjoms. Piemēram, decembrī tika saražotas 40 tonnas siera, bet janvāra pirmajās divās nedēļās – jau 18 tonnas. Iepriekšējos mēnešos saražotais siers ir nogatavinājies un patlaban tiek eksportēts uz ārzemēm.

Palielinājies arī pilnpiena ražošanas apjoms. Aizvadītajā gadā saražots par 59 procentiem vairāk pilnpiena un par 78 procentiem vairāk krējuma nekā 1994. gadā. Šo produktu ražošanas attīstību patlaban lielā mērā bremzē tirgotāju cenu politika. Pilnpiena litrs Preiļos maksā 26 santīmus, Daugavpilī – 27, un tas ir pārāk dārgi, ņemot vērā iedzīvotāju lielākās daļas pirktspēju. Pēc Jāzepa Šņepsta domām nav normāli, ja tirgotājs litram pilnpiena liek klāt 7 – 8 santīmus lielu piecenojumu (rūpnīcas cena ir 19 santīmi).

Šī mēneša sākumā ģenerāldirektors parakstījis kontraktu ar somu firmu par jaunas pilnpiena fasēšanas līnijas uzstādīšanu un fasēšanas materiālu iegādi. Tas dos iespēju samazināt pašizmaksu, jo pilnpienu vairs nevajadzēs fasēt dārgajās tetrapakās. Pāreja uz jauno tehnoloģiju notiks pakāpeniski, pilnībā tā tiks ieviesta otrajā pusgadā. Viena litra tetrapaka patlaban uzņēmumam izmaksā 4 santīmus, bet jaunais iepakojums maksās tikai 1,5 santīmus.

Jau šomēnes akciju sabiedrība plāno atvērt firmas veikalu Daugavpilī, lai palielinātu savas produkcijas realizāciju turienes tirgū un iegūtu apgrozāmos līdzekļus, kas tik ļoti nepieciešami norēķiniem ar piena piegādātājiem. Sakārtojot norēķinu sistēmu, varbūt izdosies piesaistīt arī tos ražotājus, kas patlaban pienu pārdod Rēzeknes piena kombinātam un privātfirmām. Otrs faktors, kas to veicinātu, – iepirkuma cenu politika. Par pienu «Preiļu siers» maksā un arī turpmāk maksās vairāk nekā citos piena pārstrādes uzņēmumos Latgalē. Piemēram, janvārī par litru augstākās kvalitātes piena kopā ar piemaksām piena piegādātājs saņem 15 santīmus. No februāra tiks palielināta iepirkuma cena otrās šķiras pienam. Iepirkuma cenas, salīdzinot ar 1994. gadu, «Preiļu sierā» palielinājušās gandrīz divas reizes. Sākot ar janvāri, regulārajiem piena piegādātājiem par katru nodoto piena litru tiek piemaksāts arī agrāk solītais viens santīms.

Akciju sabiedrības padome atbalstīja priekšlikumu par labāko piena piegādātāju prēmēšanu. Somijas firmā ir pasūtīti 11 piena dzesētāji, un gada pārskata sapulcē martā tiks nosaukti to 11 piena piegādātāju vārdi, kuri dzesētājus saņems par velti. Arī tā ir «Preiļu siera» pretimnākšana zemniekiem, kas vienam otram liks aizdomāties, kur izdevīgāk nodot saražoto pienu – vietējai akciju sabiedrībai vai privātfirmām.

Aizvadītajā gadā sekmīgāk strādājušas arī palīgražotnes. Piemēram, 1994. gadā siltumnīcas radīja 5,6 tūkstošus latu lielu zaudējumu, bet pagājušajā gadā jau deva peļņu. Tāpat arī citi dienesti. Vidējā darba alga pērn bijusi 64 lati mēnesī. Citos piena pārstrādes uzņēmumos gan strādnieki, gan inženiertehniskie darbinieki, gan arī direktors pelna vairāk, taču «Preiļu siers», kā uzskata Jāzeps Šņepsts, saviem darbiniekiem vairāk maksāt nevar atļauties, kamēr nav nokārtoti parādi piena piegādātājiem un neatgriezeniski stabilizēts uzņēmuma ekonomiskais stāvoklis. Ja šogad situācija nemainīsies, bet uzņēmums strādās tā, ka peļņa turpinās palielināties, tad tiks paaugstinātas arī darba algas.

To varētu sekmēt arī iecerēto projektu sekmīga realizācija. Pirmām kārtām – tehnoloģiskās līnijas uzstādīšana bērnu produktu ražošanai. Ir gatavs arī biznesa plāns elektroenerģijas ražošanai vietējos apstākļos. Tā kā elektroenerģijas cena nemitīgi kāpj uz augšu, palielinās produkcijas pašizmaksa, sadārdzinās komunālie pakalpojumi, kurus iedzīvotājiem sniedz akciju sabiedrība (apkure, notekūdeņu attīrīšana u.c.). Projekta realizēšana kopā ar Preiļu pilsētas domi var kļūt abpusēji izdevīga. Minēto biznesa plānu «Preiļu siera» ģenerāldirektors ir iesniedzis pašvaldības uzņēmuma «Siltums» direktoram Aivaram Pīzelim un cer, ka tas pašvaldību ieinteresēs.

Akciju sabiedrības padome pozitīvi novērtēja uzņēmumā veiktās reformas un saimnieciskās darbības rezultātus 1995. gadā. Tagad galvenais – tikpat sekmīgi un vēl labāk strādāt šajā gadā.

Aina Iļjina

Līvānos noslēdzies konkurss «Par labāko biznesa ideju»

◆ Konkurss «Par labāko biznesa ideju» tika rīkots pagājušā gada nogalē un tas bija viens no sociālā projekta «Līvānu renesanse» darba grupas pasākumiem, lai aktivizētu pašus Līvānu iedzīvotājus kopīgi meklēt iespējas jaunu darba vietu radīšanai pilsētā, izmantojot vietējos resursus.

Joprojām Līvānos ir daudz vairāk bezdarbnieku nekā brīvo darba vietu, tāpēc daudzi mēģina uzsākt savu privāto biznesu, daudziem ir tikai idejas, toties pietrūkst līdzekļu to realizēšanai, citiem savukārt šie līdzekļi ir, bet grūti atrast perspektīvu jomu to ieguldīšanai.

Šobrīd konkurss ir noslēdzies, un rezultāti apkopoti. Lai gan pilsētas dome labāko ideju prēmēšanai iedalīja naudas līdzekļus, tomēr arī tas nepalielināja iedzīvotāju aktivitāti.

Varbūt līvāniešiem pietrūka vajadzīgās pieredzes šādiem konkursiem un pārāk grūti bija savus priekšlikumus sistematizēt un izklāstīt rakstiski, varbūt labākās biznesa uzsākšanas idejas paši to autori nolēma paturēt sev vai arī cilvēki vienkārši kļuvuši pasīvi, jo vērtēšanai tika nodoti tikai 11 biznesa priekšlikumi.

Vērtētāji bija šī konkursa iniciatori — sociālā projekta «Līvānu renesanse» vadības grupa un tās pieaicinātie uzņēmēji Jānis Liepa, Daumants Pfafrods, arī Rožupes pagasta priekšsēdētājs Viktors Kūka un NVD Līvānu biroja vadītājs Mariks Tormans, kuri, aizklāti balsojot, par labākajiem atzina šādus projektus:

1. vieta un Ls 100 naudas prēmija tika piešķirta Līvānos plaši pazīstamajam uzņēmējam un deputātam Jāzepam Brencim, kuram šoreiz pieder ideja par pārtikas pārstrādes uzņēmuma (graudu pārstrāde, konservu cehs utt.) izveidošanu, lai sekmētu vietējo lauksaimniecisko ražošanu;

2. vieta un Ls 50 naudas prēmija tika piešķirta idejas par kokogļu ražošanu autoram Jānim Bečam. Šīs ražotnes izveidē būtu jāiegulda aptuveni Ls 12700, kas, iespējams, atmaksātos 2 gadu laikā, jo kokogļu noieta tirgus paredzams ārvalstīs. Ražošanas procesā būtu izmantojami koksnes atkritumi un galvenais — uzņēmums neradītu ekoloģiskas problēmas. Iespējamais darbavietu skaits tajā — 20 cilvēkiem;

3. vietu un arī Ls 50 saņems Valentīna Skvorcova par ideju izveidot gaļas produktu pārstrādes cehu, tādējādi veicinot arī apkārtējo pagastu zemnieku saimniecībās izaudzētās produkcijas realizēšanu. Pamatkapitāls, kas būtu nepieciešams šāda ceha izveidošanai, ir Ls 20000, un strādājošo skaits tajā būtu 17 cilvēki.

Biznesa ideju vērtētāju atzinību izpelnījās vēl 3 priekšlikumi, kas gan neieguva pirmās vietas, tomēr tie ir interesanti un realizējami.

Un tā 4. vieta piešķirta Pēterim Kažemākam — pensionāram no Turku pagasta, kura iesniegtajai idejai bija 3 daļas: lauksaimniecības mobilās vienības izveidošana zemes apstrādāšanai; kombinētās lopbarības ražošana un lauksaimniecības paraugpoligona (izmēģinājumu lauks) izveidošana uz 100 ha zemes.

5. vietu piešķīra Kārlim Bogdanovam. Viņa ideja ir makulatūras savākšana un nodošana pārstrādei Līgatnes papīrfabrikā.

Starp atzinību izpelnījušām idejām ir arī Lolitas Bečas projekts par privātā bērnudārza izveidošanu Līvānos. Tajā tiktu uzņemti bērni no 4 līdz 7 gadiem, grupiņā 6-8 bērni, tādējādi katram tiktu veltīta pienācīga uzmanība. Bērnus vajadzības gadījumā šajā bērnudārzā varētu atstāt arī uz ilgāku laiku, arī tad, ja ģimenē radušās kādas problēmas. Dienas maksa bērnudārzā būtu Ls 1,50. Arī šinī projektā paredzēta sadarbība ar apkārtnes lauksaimniekiem, ar kuriem varētu slēgt līgumus par ekoloģiski tīru produktu ražošanu bērnudārzam.

Tā kā Lotita, šīs idejas autore, ir vienīgā bezdarbniece, kas iekļuvusi labāko skaitā, tad viņai tiek dota iespēja pašai izvēlēties kursus, kuros mācīties un kurus, cerams, finansēs NVD. Savukārt projekta «Līvānu renesanse» darba grupa ir ierosinājusi Ls 10 apmērā prēmēt arī šo triju atzinību guvušo ideju autorus.

Bet vislielākā balva pilsētai, protams, būtu, ja kāda no šīm konkursa idejām pavisam drīz tiktu realizēta un veiksmīgi attīstītos tuvākā nākotnē.

Daina Kursīte

Februārī mainīsies telekomunikāciju tarifi

Telekomunikāciju tarifu padome (TTP) nolēmusi no 19. februāra mainīt telefona sakaru pakalpojumu tarifus. Kā paskaidroja Telekomunikāciju tarifu padomē, tarifu izmaiņu paredz «jumta» līgums starp Latvijas valdību, «Lattelekom» un TILTS Communications — tajā noteikts, ka telekomunikāciju tarifi jāindeksē katru ceturksni atbilstoši inflācijai valstī. Taču padome, pieņemot jaunos lēmumus, ņēmusi vērā arī Latvijas pašreizējo ekonomisko situāciju un iedzīvotāju zemo pirktspēju, teikts TTP ziņojumā presei.

No 19. februāra iedzīvotājiem telefona ierīkošana maksās 20,71 latu (tagad — 19,11 lati, tas ir pieaugums par 8,37%), telefona ierīkošana bijušajam abonetam — 10,36 latus (tagad 9,56 lati, pieaugums par 8,37%), abonēšanas maksa mēnesī par individuālās lietošanas pamata telefona aparātu būs 1,01 lats (0,93 lati un 8,6%), par kolektīvās lietošanas pamata telefona aparātu — 1,52 lati (1,40 lati un 8,57%).

Uzņēmumiem noteiktā pakalpojumu maksa no 19. februāra būs šāda: telefona ierīkošana — 138,06 lati (tagad — 127,4 lati, tas ir pieaugums par 8,37%), telefona ierīkošana bijušajam abonentam — 69,03 lati (tagad 63,7 lati, pieaugums par 8,37%).

Mainīsies arī maksa par minūti telefona sarunas. Standarta tarifs par vietējām sarunām iedzīvotājiem būs 0,017 lati par minūti (pašlaik — 0,015 lati, pieaugums par 13,3%), uzņēmumiem — 0,024 lati (0,02 latu vietā, pieaugums par 20%), tarifs par tālsarunām Latvijas robežās būs 0,08 lati (0,065 lati, 23,08%), minūte vietējās sarunas no taksofona maksās 0,05 latus (0,04 lati un 25%), sarunas Latvijas robežās — 0,1 latu (0,08 lati un 25%).

«Diena»

Konkursa «Ko tu proti?» finālā — četri rajona ansambļi un solists

Janvāra sākumā Ludzā notika Latvijas televīzijas tradicionālā konkursa «Ko tu proti?» novada skate. Kā teica Izglītības ministrijas pārstāvis Jānis Sprancmanis, kurš katru gadu ir galvenais šī konkursa rīkotājs un vērtētājs, žūrijas galva, pateicoties skolēnu muzicēšanas priekam, konkurss joprojām pastāv. Pie tam — ar katru gadu kolektīvi un solisti prot pilnveidot uzstāšanās māku, iemanto aizvien vairāk žūrijas simpātijas ar savu dabisko atraisītību. Preiļu rajons Ludzā šogad izcēlās ar kuplo dalībnieku skaitu un ar kvalitatīvu uzstāšanos. Iepriekš kolektīvi uzstājās vietējos konkursos Preiļu un Līvānu jaunrades namos.

Līvānu pusi novada konkursā pārstāvēja Rudzētu vidusskolas jauktais vokālais ansamblis, ko vada Jāzeps Skutelis, Līvānu 1. vidusskolas «Mazās Laiminas», vada Līga Vuškārniece, bērnu jaunrades nama vokālais ansamblis, ko vada Skaidrīte Bulmeistare, koncertmeistare Elizabete Tenisa. No Preiļu puses Ludzā spēlēja un dziedāja Pelēču pamatskolas kapela un vokālais ansamblis, Rožupes pamatskolas soliste Signe Limane, dziedātāji no Aglonas vidusskolas, Priekuļu pamatskolas un citi kolektīvi. Savukārt Līvānu 1. vidusskolas «Dunduriņš» uz šo laiku bija apslimis, un tāpēc pēc izveseļošanās piedalījās Sēlijas novada «Ko tu proti?» skatē, kas notika Jēkabpilī.

Pašlaik, kad notikušas visu novadu skates, kļuvuši zināmi tie kolektīvi, kas uzaicināti uz konkursa finālu Rīgā. Tie ir Pelēču pamatskolas tautas mūzikas ansamblis, vada Romualds Kairāns, Rudzētu vidusskolas jauktais vokālais ansamblis, vada Jāzeps Skutelis, «Fledermauši» no Preiļiem, vada Uldis Bērziņš, Līvānu bērnu jaunrades nama vokālais ansamblis un Preiļu 2. vidusskolas solists sestklasnieks Sergejs Novikovs.

L.Rancāne

Nakts uzgērba zvaigžņu mēteli, piesprauda mēness saktu, iebēra matos rasu un uzvilka miglas kurpes. «Ai, cik skaista nakts!» visi priecājās. Nu diena apņēma spoži zilu villaini, uzlika saules vainagu, uzvilka kājās puķu zābakus. «Ai, cik jauka diena!» atkal visi priecājās. (No L.Paegles pasakas.)

Sveicināti, žurnāla «Mans Mazais» lasītāji, šajā gaismas un tumsas mijas laikā!

Arī bērnu audzināšanai, dzīvei kopā ar bērniem piemīt liela kontrastainība — līdztekus prieka un laimes brīžiem var uzplaiksnīt spējas dusmas, sajūsma var mīties ar nogurumu un apnikumu, bet vecāku pašapziņa — ar neziņu un bailēm. Kā mums saprast sevi šajās domu, emociju galējībās? Kā rīkoties, lai bērns neredzētu, kas mūsos notiek, un lai attiecībā uz viņu viss būtu pareizi un kārtībā?

Tad nu žurnāls «Mans Mazais» 1995. gada 6. numurā jautā sev un lasītājiem — ko nozīmē PAREIZI un NEPAREIZI? Kurš ir noteicis to, ko DRĪKST un ko NEDRĪKST, ko VAJAG un ko NEVAJAG?

Vai tētis, kurš ir latvietis, bet ar bērniem runā tikai angliski, dara pareizi? Vai sieviete, izvēlēdamies atbildīgu darbu, nenodara pāri saviem bērniem, vai varbūt viņas puikas no tā iegūst?

Vai pareizi ir saukt par zagli piecgadīgu puišeli, kuram šad tad kārojas paņemt pa svešai, skaistai mantiņai?

Vai dzemdības ūdenī būtu vispareizākais radību veids? Un vai kokvilnas bērnu zeķubiksēm joprojām ir tik laba slava kā agrāk?..

Bet varbūt jūs «Manā Mazajā» piesaistīs kaut kas gluži cits — sapņaini princešu tēli un padoms, kā noburt plastilīnu...

Un varbūt, ka jums noderēs atgādinājums, ka «Manu Mazo» vēl janvārī var pasūtīt visam gadam.

Uz tikšanos «Mana Mazā» lappusēs — redaktores Rudīte un Vita

Pākšaugus — augu olbaltumvielu ražošanai

Pārtikā un lopbarībā ir vajadzīgas un neaizvietojamas augu olbaltumvielas. Tās labvēlīgi ietekmē arī pārējo barības vielu sagremojamību un izmantošanu. Lauku augsekā galvenie augu olbaltumvielu ražotāji ir augstražīgie pākšaugu sējumi. No daudzajām Latvijā audzējamām pākšaugu sugām pašreiz audzē tikai zirņus, nedaudz arī vasaras vīķus un lauka pupas. Katram pākšaugam ir sava nozīme tiem piemērotos augšanas apstākļos.

Pašreiz tirgū ir ievērojams pieprasījums pēc pelēkajiem zirņiem un pupiņām, kā arī pēc visu pākšaugu sēklām.

Piena, gaļas, olu un citu lopkopības produktu ražošanai mājdzīvnieku uzturā ir vajadzīga pilnvērtīga lopbarība, kas būtu sabalansēta ar olbaltumvielām (proteīnu). Optimāli govs barības devās vajadzīgs 110-115 gramu sagremojamā proteīna vienā barības vienībā. Nesabalansētu barību mājdzīvnieki izmanto nepilnīgi un ievērojami to pārtērē. Tas sadārdzina ražošanu un paildzina mājdzīvnieku nobarošanas laiku.

Augstražīgi zirņu, vīķu, lauka pupu un citu pākšaugu sējumi nodrošina augstvērtīgu spēkbarību un skābbarību ziemai, zaļbarību vasarai. Tomēr vēl ne visās zemnieku saimniecībās pākšaugu lopbarības ražošana ir noorganizēta apmierinoši, tāpēc to audzēšanas un ražas izmantošanas uzlabošanai katrā saimniecībā turpmāk jāveltī arvien lielāka vērība un jānodrošina tiem vispiemērotākos audzēšanas un izmantošanas apstākļus.

Priekuļos izaudzētās pelēko sārtziedu zirņu šķirnes 'Rota', 'Vitra' u.c. ir universālas — derīgas pārtikai un lopbarībai, pieticīgākas nekā ārzemju šķirnes. Labos augšanas apstākļos nelielās platībās tās audzējamas tīrsējā, bet lielākās — drošāk audzēt mistros ar auzām (pieticīgākās augsnēs) vai vasaras kviešiem (auglīgākās kviešu augsnēs). Baltziedu zirņu šķirnes 'Tružeņik', 'Zaiga', 'Lāsma' u.c. izmantojamas pārtikā un lopbarībā, audzējamas kā tīrsējā, tā arī mistros ar miežiem.

No vasaras vīķu šķirnēm zaļās masas ieguvei visiecienītākie ir 'Cēsu vietējie', kā arī lietuviešu 'Gedrai' un 'Tverjai'. Vīķi ir mazāk prasīgi pēc labi iekultivētām augsnēm nekā zirņi un lauka pupas, toties tie ir mitruma prasīgāki, sausumā ražu nedod, bet pārāk mitros apstākļos stiprāk veldrējas un tad tiem ir zemāka un nedrošāka sēklu ieguve.

Lauka pupas ir veldres izturīgas, bet prasa labi iekultivētas, auglīgas, no nezālēm tīras augsnes, kur dod 30-50 c/ha sēklu ražas un var nodrošināt vairāk kā tonnu kopproteīna no hektāra. Latgales rajoniem no pupu šķirnēm piemērotākā būtu ātraudzīgā somu šķirnes 'Ukko'.

Pākšaugu sējumi pašreiz cieš no lielās lauku piesārņotības ar nezālēm, tāpēc pirms pākšaugu audzēšanas attiecīgie lauki no nezālēm ir jāattīra.

Jau ziemā savlaicīgi jāinteresējas un jāsagādā pākšaugu sēklas un par to izaudzēšanu vismaz savām vajadzībām jāparūpējas katram, jo regulāra sēklu iepirkšana ir pārāk dārga, bet to izaudzēšana un pārdošana citiem ir izdevīgāka.

Arturs Antonijs, Dr. hab. agr.

No «Ginesa rekordu grāmatas»

◆ **Pats garākais automobilis.** Automobili ar 26 riepām, kura garums ir 30,48 m, uzkonstruēja Džejs Orbergoms no Kalifornijas štata.

Mašīnā ir darba kabinets, virtuve, peldbaseins ar tramplīnu, liels divvietīgs dīvāns, laukums helikoptera novietošanai, kā arī neskaitāmi citi tehniski jauninājumi. Mašīna paredzēta filmēšanām un izstādēm.

◆ **Šekspīrs.** Pati garākā Šekspīra luga ir «Hamlets». Lugas teksts sastāv no 4042 rindiņām vai 29551 vārdiem. Visvairāk teksta ir galvenajam personāžam — Hamletam, kuram jāpasaka 11610 vārdu. Pavisam Šekspīra lugās «runājošo» un darbojošos personāžu skaits kopā ir 1277.

Sludinājumi un reklāma

Pārdod

4 jaunas riepas ar kamerām 8,40 x 15. Tālr. 24347;

* * *

mikroviļņu krāsni «Molinex» ar grilu. Tel. 23741;

* * *

kases aparātu «Samsung». Tel. 23828;

* * *

Husqvarna-55, 1995.g., Ls 220. Tel. 23689;

* * *

VAZ-2106, 1976.g. Tel. 57619;

* * *

Volkswagen Golf, 1,6 l, 1985.g., dīzelis, Ls 1250. Tel. 23223;

* * *

Audi-80, 1983.g. Zvanīt 23674 pēc 18;

* * *

ledusskapjus. Piegāde, garantija. Tel. 21268;

* * *

jaunus zirga grābekļus Ls 190, MTZ priekšējo velkošo tiltu pēc kap. remonta, Ls 250. Tālr. 23798;

* * *

sienu. Tālr. 23942;

* * *

govi. Tālr. 46763.

Pērk

gaļu. Tālr. 55743;

* * *

gaļu. Augstas cenas. Tālr. 24535;

* * *

kartupeļus un burkānus. Zvanīt 8-252-36717 pēc 20;

* * *

kartupeļus. Tālr. 44172.

Maina

divistabu dzīvokli ar visām ērtībām Preiļu centrā pret māju vai pērk māju. Zvanīt 21731 vakaros.

Īrē

pensionāre atsevišķu istabu lauku mājā par pieņemamu cenu. Rakstīt: A-12, redakcijā, Aglonas ielā 1, Preiļos, LV 5301. Kontakttālr. 22305.

Dažādi

Zāģēju malku un mežu. Zvanīt 24251 vakaros.

SIA «Paozoli» iepērk pirtsslotas.
Tālr. 44908 dienā, 44477 vakaros.

Firma «Sters» Stirnienē iepērk skujkoku papīrmalku, bērza finierklučus, apses sērkociņklučus.
Nodrošina ar transportu. Sīkāka informācija pa tel. 252-77155, 77188 vakaros.

Privatizācijas aģentūra

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka ir pabeigta valsts ceļu būvniecības firmas

LATGALES CEĻINIEKS

dzelzsbetona izstrādājumu iecirkņa - Bašķu ceha privatizācija

Objekta atrašanās vieta: Bašķu ciems, Rušonu pag., Preiļu raj., LV - 5329.

Objekts pārdots: Preiļu rajona sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Tauma - Eikša".

Privatizācijas pamatnosacījumi:

- trīs gadus jānodrošina ar darbu 10 strādājošie pilnu darbdienu;
- trīs gadus jāiegulda objektā investīcijas amortizācijas atskaitījumu apmērā ražošanas modernizācijā;
- jāapsaimnieko un jāsaglabā objekta neprivatizējamā manta līdz tās nodošanai Preiļu rajona Rušonas pagasta padomei;
- jāievēro vides aizsardzības nosacījumi saskaņā ar likumdošanas aktiem.

Tava atmiņa ir bagātāka nekā Tava klēts,
Tava sirds ir dziļāka nekā Tava aka.

J.Rainis

Annu Znotiņu mīļi sveicam lielajā dzīves jubilejā.

Bijušās «Vārpas» kolēģes

Aicina pieteikties
ieinteresētas fiziskas vai juridiskas personas TV un SAT TV tehnikas izplatīšanā Preiļu rajonā.

Sīkāka informācija pa tālr. 277205.
Pieteikumus sūtīt uz: YOTA Ltd.
Čaka iela 124, Rīga, LV 1012.

Preiļu universālveikala audumu nodaļā piedāvā šūšanas pakalpojumus.
Darba laiks: otrdienās un ceturtdienās no 9 līdz 13.

Izsakām visdziļāko pateicību dekānam Gugānam, visiem radiem un draudzes locekļiem, kuri palīdzēja izvadīt Henriku NOVICĀNU pēdējā gaitā.

Piederīgie

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pīzelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales druka», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 5020.

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.